

Svatý Daniel Comboni, apoštol pro Afriku a prorocký misionář

Papež František při katechezi o evangelizační horlivosti dal jako příklad život italského misionáře sv. Daniela Comboniho, jehož velkou starostí bylo předávat evangelium v Africe. V těchto Afričanech viděl Ježíše Krista ukřižovaného.

20.09.2023

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V katechezích o evangelizačním nadšení, tedy o apoštolské horlivosti, se dnes zastavíme u svědectví svatého Daniela Comboniho. Byl to apoštol plný horlivosti pro Afriku. O jejích národech napsal: „zmocnily se mého srdce, které žije jen pro ně“ (*Spisy*, 941), „zemřu s Afrikou na rtech“ (*Spisy*, 1441). Je to krásné, co říkáte? A k tamním národům se obracel takto: „nejšťastnější z mých dnů bude, až za vás budu moci položit svůj život“ (*Spisy*, 3159). To je výraz člověka zamilovaného do Boha a do bratří a sester, kterým sloužil na misiích a s ohledem na které ustavičně a neúnavně připomínal, že Ježíš Kristus trpěl a zemřel i za ně (*Spisy*, 2499; 4801).

Potvrzoval to v kontextu, poznamenaném hrůzami otroctví, jehož byl svědkem. Otrokářství činí ze člověka věc, jeho hodnota je

redukována na to, že je někomu nebo něčemu užitečný. Ale Ježíš, Bůh, který se stal člověkem, vyzdvihl důstojnost každé lidské bytosti a odhalil falešnost veškerého otroctví. Comboni si v Kristově světle uvědomil zlo, jímž je otroctví; pochopil také, že společenské otroctví má kořeny v hlubším otroctví, v otroctví srdce, v otroctví hříchu, z něhož nás Bůh osvobozuje. Jako křesťané jsme proto povoláni bojovat proti všem formám otroctví. Bohužel však otroctví, stejně jako kolonialismus, není minulou vzpomínkou. Bohužel. V Africe, kterou Comboni tolik miloval a jíž dnes zmítají mnohé konflikty, se „po politickém kolonialismu rozpoutal stejně zotročující 'ekonomický kolonialismus' (...). Je to drama, před nímž ekonomicky vyspělejší svět často zavírá oči, uši i ústa. Proto znovu vyzývám: Přestaňte Afriku dusit: není to důl, který je třeba vytěžit, ani půda, kterou je nutno

drancovat“ (*Setkání se státními představiteli, Kinshasa, 31. ledna 2023*).

Vraťme se zpět k příběhu sv. Daniela. Po počátečním období v Africe musel ze zdravotních důvodů misii opustit. Příliš mnoho misionářů zemřelo poté, co se nakazili nemocemi, a to kvůli nedostatečné znalosti místních reálií. Pokud však ostatní Afriku opustili, Comboni nikoliv. Po čase rozlišování pocítil, že ho Pán inspiruje k novému způsobu evangelizace, který shrnul do těchto slov: „Zachránit Afriku Afrikou (*Spisy*, 2741f). Není v tom nic z kolonialismu: je to silná intuice, která pomohla obnovit misionářské nasazení: evangelizovaní lidé nebyli jen „objekty“, ale „subjekty misie“. Sv. Daniel Comboni chtěl ze všech křesťanů učinit protagonisty evangelizačního působení. V tomto duchu také myslel a celistvě jednal – zapojoval místní duchovní a

podporoval laickou službu katechetů. Katecheté jsou pokladem církve: jsou to oni, kdo jdou vpřed v evangelizaci. Takto Comboni pojímal i rozvoj člověka, pečoval o řemeslné a profesionální vzdělání, podporoval roli rodiny a ženy v proměně kultury a společnosti. Jak důležité je i dnes prosazovat víru a lidský rozvoj zevnitř misijních kontextů, místo aby se transplantovaly vnější modely nebo se vše omezovalo na neplodné poskytování vnější pomoci! Ani vnější modely, ani pouhá humanitární pomoc! Odvozujme cestu k hlásání evangelia z kultury, z kultury jednotlivých národů. Evangelizace kultury a inkulturace evangelia jdou ruku v ruce.

Comboniho velké misionářské nadšení však nebylo primárně výsledkem lidského úsilí: nevedla ho k němu odvaha ani ho nemotivovaly pouze důležité hodnoty, jako je svoboda, spravedlnost a mír; jeho

horlivost se rodila z radosti z evangelia, čerpala z Kristovy lásky a vedla k lásce ke Kristu! Svatý Daniel napsal: „Tak namáhavá a pracná misie, jako je ta naše, nemůže žít z pouhého zdání, z bezpáteřních jedinců plných sobectví a sebestřednosti, kteří se nestarají, jak by měli, o spásu a obrácení duší“. Takto hovoří o dramatickém klerikalismu, který všechny křesťany, i laiky, vede ke klerikalizaci a dělá z nich, jak se zde píše, bezpáteřní subjekty plné sobectví. To je mor, který rozsévá klerikalismus. A Comboni dodává: „je třeba rozněcovat láskou, která má svůj zdroj v Bohu a v lásce ke Kristu; a když někdo opravdu miluje Krista, pak jsou mu čímsi libým i nedostatky, utrpení, ba i mučednictví“ (*Spisy*, 6656). Jeho touhou bylo vidět horlivé, radostné a oddané misionáře: misionáře, jak napsal, „svaté a schopné“. [...] Za prvé: svaté, to znamená vzdálené hříchu a pokorné.

Ale to nestačí: „potřebujeme lásku, která misionáře uschopňuje“ (*Spisy*, 6655). Zdrojem misionářské schopnosti je tedy pro Comboniho láska, zejména horlivé přisvojení si utrpení druhých lidí.

Jeho evangelizační vášeň ho navíc nikdy nevedla k tomu, aby jednal jako sólista, ale vždy ve společenství, v církvi. „Mám jen svůj život, který mohu zasvětit spáse těchto duší“, napsal, „přál bych si, abych jich měl tisíc, které bych pro tento účel vydal“ (*Spisy*, 2271).

Bratři a sestry, svatý Daniel svědčí o lásce Dobrého pastýře, který vychází hledat ztracené a dává svůj život za stádce. Jeho horlivost byla energická a prorocká v odporu proti lhostejnosti a vyřazování. Ve svých listech se zkormouceně dovolával své milované církve, která příliš dlouho zapomínala na Afriku. Comboniho snem je církev, která se spojí s

křížovanými v dějinách, aby s nimi prožila vzkříšení. V tuto chvíli vám doporučuji, abyste pomysleli na křížované našich současných dějin: muže, ženy, děti, staré lidi, všechny, kteří jsou křížováni kvůli nespravedlnosti a nadvládě. Mysleme na ně a modleme se. Comboniho svědectví jako by opakovalo nám všem, mužům a ženám církve: „Nezapomínejte na chudé, milujte je, protože v nich je ukřížovaný Ježíš, který čeká na své zmrtvýchvstání“. Nezapomínejte na chudé: před příjezdem sem jsem se setkal s brazilskými zákonodárci, kteří pracují pro chudé, kteří se snaží podporovat chudé pomocí a sociální spravedlností. A nezapomínají na chudé: pracují pro ně. Vám proto říkám: nezapomínejte na chudé, protože právě oni vám otevřou dveře do nebe.

Životopis italského světce Daniela Comboniho, jemuž papež věnoval svou katechezi

Daniele Comboni se narodil 15. března 1831 v Limone sul Garda (Brescia - Itálie). Zasvětil svůj život Africe (1849) a realizoval projekt, kvůli němuž od roku 1857, kdy se do Afriky vydal poprvé, několikrát riskoval život na vyčerpávajících misijních výpravách. S jistotou, že se Afričané sami stanou protagonisty své vlastní evangelizace, vytvořil projekt „záchrany Afriky Afrikou“ (*Plán z roku 1864*). Jako prorocký hlas oznamuje celé církvi, zejména v Evropě, že nadešla hodina spásy afrických národů. Proto neváhal a jako prostý kněz se představil na I. vatikánském koncilu, aby požádal biskupy, aby se každá místní církev zapojila do obrácení Afriky (*Postulatum*, 1870). S na tehdejší dobu neobvyklou odvahou jako první zapojil do misií ve střední

Africe misionářské sestry a v roce 1872 založil vlastní institut sester zasvěcených výhradně misiím: Misionářské sestry comboniánky. Veškeré své síly věnoval Afričanům a bojoval za zrušení otroctví. V roce 1877 je vysvěcen na biskupa a jmenován apoštolským vikářem pro střední Afriku. Zemřel v Chartúmu (Súdán) 10. října 1881, 6. dubna 1995 je uznán zázrak, který se stal na jeho přímluvu ve prospěch afrobrazílské dívky Marie José de Oliveiry Paixão a 17. března 1996 byl blahořečen Janem Pavlem II. ve Svatopetrském chrámu. V prosinci 2002 byl uznán druhý zázrak učiněný na jeho přímluvu ve prospěch súdánské muslimské matky Lubny Abdel Aziz a 5. října 2003 byl Janem Pavlem II. kanonizován ve Vatikánské bazilice.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
svaty-daniel-comboni-apostol-pro-
afriku-a-prorocky-misionar/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/svaty-daniel-comboni-apostol-pro-afriku-a-prorocky-misionar/)
(06.08.2025)